

**АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ
ГРОМАД ВІТОВСЬКОГО РАЙОНУ**

Полінкевич С.О., здобувач вищої освіти

Кожемякін О.В., здобувач вищої освіти

Миколаївський державний аграрний університет

За умови поглиблення процесів децентралізації в Україні, що пов'язано з бюджетною та податковою децентралізацією, в значній кількості українських регіонів є притаманними ті чи інші проблеми кризового характеру, які потребують негайного вирішення. Водночас, основною метою цих реформ є формування спроможних локальних адміністративно-територіальних одиниць, здатних ефективно здійснювати місцеве самоврядування, розширення їх економічного потенціалу для виконання покладених на них функцій, а також «виховання» та укріплення місцевої демократії.

В ході аналізу багатьох наукових праць та вчень нами розглянуто поняття «кризи», що походить від грецького слова «krisis», яке означає «вирок з якого-небудь питання або рішення в сумнівній ситуації». Більшість вчених трактує

цю дефініцію як етап перебудови будь-якої системи, просування її до нової якості. Це неминуча фаза оновлення.

Оскільки криза є неминучою, тому, необхідним стало створити систему антикризового управління, метою якої є розробка і першочергова реалізація заходів, спрямованих на нейтралізацію найбільш небезпечних чинників, які інтенсивно впливають на завершальне явище, що призводять до кризового стану. Нами було виявлено, що антикризове управління є досить широким поняттям, тому ми виокремили саме категоріальний апарат антикризового управління громадами і виділити механізм їх роботи, що базується на чотирьох принципах: принцип системного підходу, принцип адекватності, принцип цілеспрямованості та принцип повноти.

Поряд з цим, варто відмітити, що запровадження антикризового управління на рівні територіальних громад пов'язане з об'єктивними та суб'єктивними причинами. Об'єктивні, пов'язані з циклічними потребами модернізації і реструктуризації, та суб'єктивні, що є наслідком помилок і волюнтаризму в управлінні.

Вітовський район займає 6,5 % території області, знаходиться на півдні Миколаївської області і лежить у межах Причорноморської низовини. На території району 44 населених пункти та 2 селищні ради і 10 сільських. Районний центр відсутній. На 2019 рік у Вітовському районі 4 об'єднаних територіальних громади (ОТГ): Восресенська селищна ОТГ створена у 2016 році, Шевченківська сільська ОТГ (2016р), Галицинівська сільська ОТГ (2016р) та Мішково-Погорілівська сільська ОТГ (2019р).

Інфраструктура району знаходиться на достатньому рівні розвитку. Досить широко розвинена сфера послуг, торгівля, зв'язок. В районі налічується 219 об'єктів роздрібною торгівлі, 32 об'єкти громадського харчування та 78 - сільськогосподарських підприємств, а кількість селянських та фермерських господарств становить 346, що говорить про зосередженість району на аграрній галузі. Також достатньо розвинуте мале підприємництво.

Структура сільськогосподарського виробництва Вітовського району представлена: зерновими, технічними, кормовими, овочево-баштанними культурами та молочним скотарством і свинарством та вівчарством.

Щодо розвитку об'єднаних територіальних громад то за оцінкою фінансової спроможності громад за перше півріччя 2017 року Галицинівська сільська об'єднана територіальна громада Вітовського району Миколаївської області увійшла у ТОП-20 та посіла 16 місце серед 400 громад України.. Галицинівська ОТГ почала інвестувати серйозні кошти в покращення матеріально-технічного стану об'єктів освіти. На території Галицинівської ОТГ була створена соляна кімната, розвивається медицина, системи газо-, водо-, енергоспостачання. Галицинівська ОТГ є фінансово спроможною громадою, але оскільки проміжні підсумки однозначно засвідчують про фінансову самодостатність ОТГ. Громада перевиконує план по надходженням до бюджету у 2017 році.

Воскресенська ОТГ вважається громадою з розвиненою інфраструктурою, але майже всі програми розвитку здійснюються за рахунок дотацій та субвенцій з державного бюджету.

Поряд з цим, дохідна частина бюджету Шевченківської сільської ОТГ на 2017 р. становить 51, 2 млн грн, а видаткова частина – 52,31 млн грн., тобто витрати у громади більші, ніж доходи.

Новостворена Мішково-Погорілівська сільська ОТГ зараз переживає процес становлення та організації своєї діяльності. Так, Центральна виборча комісія своєю постановою призначила на неділю, 22 грудня 2019 року, перші вибори депутатів та голів у 86 об'єднаних територіальних громадах, зокрема і в Досліджуваній ОТГ.

Дослідження діяльності ОТГ Вітовського району показало нам, що після процесу об'єднання доволі швидко було створено необхідні управлінські структури та налагоджені процедури. Зазвичай, у ОТГ Вітовського району є кілька головних розпорядників бюджетних коштів, а саме: рада ОТГ, відділ освіти, відділ культури та туризму, фінансовий відділ (його має не кожна з

проаналізованих ОТГ). Однак, зі слів представників ОТГ Вітовського району, їм досі бракує високопрофесійних кадрів для налагодження ефективного ризик-менеджменту, швидкого реагування на кризи, що виникають у зв'язку зі зміною умов функціонування у форматі об'єднаної громади або в умовах частих змін законодавства; у роботі адміністративного персоналу ОТГ переважає рутинна робота та великий обсяг поточних завдань. Також у досліджуваних ОТГ відсутні антикризові відділів та кадри, які на місцевому рівні здійснюють управління тими сферами життя громади, що найбільше піддаються негативному впливу економічної кризи.

Інформаційні джерела:

1. Децентралізація в Україні. URL: <https://decentralization.gov.ua/about>